

Datum
2022-11-08
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
FSN-2022-3867

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss angående Remiss från Justitiedepartementet - Alla tiders föräldraskap - ett stärkt skydd för barns familjeliv (SOU 2022:38) STK-2022-1067

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Betänkandet Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv, SOU 2022:38, ställd till stadsrådet och Justitiedepartementet, har skickats till Malmö stad på remiss. Funktionsstödsnämnden delar utredarnas slutsatser och ställer sig positiv till samtliga delar i utredarnas förslag.

Yttrande

Betänkandet Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv, SOU 2022:38, ställd till stadsrådet och Justitiedepartementet, har skickats till Malmö stad på remiss. Betänkandet är resultatet av Utredningen om en föräldraskapsrättslig lagstiftning för alla, vilken omfattat att bland annat göra en översyn av föräldrabalkens regler om föräldraskap och överväga om det behöver vidtas åtgärder för att underlätta för familjer där fler än två vuxna tar föräldraansvar.

Funktionsstödsnämnden delar utredarnas slutsatser och ställer sig positiv till samtliga delar i utredarnas förslag.

Barn som lever med funktionsnedsättning har en högre risk än andra barn att växa upp i familjer där vårdnadshavarna upplever mer stress och ohälsa än befolkningen i övrigt (se exempelvis Anhöriga som ger omsorg till närstående – Fördjupad studie av omfattning och konsekvenser, Socialstyrelsen 2014). Det innebär att barn som lever med funktionsnedsättning också har en förhöjd risk att leva i familjer som präglas av konflikter mellan dem som ska ge barnet omsorg, vilket i slutändan kan leda till separation. Förändring av familjestrukturen kan då i värsta fall innebära förlust av för barnet viktiga relationer.

Funktionsstödsnämnden vill därför understryka att de åtgärder för att underlätta kontinuitet i barns familjerelationer som utredaren föreslår är av stor vikt för barn med funktionsnedsättningar, vilka utgör en särskilt sårbar grupp.

Nämnden vill lyfta fram följande tre punkter som är av särskild relevans för barn som lever med funktionsnedsättning:

Förvaltningen ställer sig för det första positiv till en könsneutral lagstiftning avseende föräldraskap, så långt det är möjligt. Det är viktigt att alla barn i stjärn- och bonusfamiljer får sina erfarenheter bekräftade i en lagstiftning som inte gör skillnad på kön, könsidentitet, sexuell läggning eller familjekonstellationer. För barn som lever med funktionsnedsättning är detta särskilt viktigt, för att på bästa sätt stödja kontinuitet i barnens familjerelationer.

För det andra delar förvaltningen utredarnas slutsats om att sociala föräldrar (så kallade bonusföräldrar) i vissa fall bör ha en självständig talerätt i frågor om umgänge (se utredningen, s. 690). Detta skulle innebära att barnets rätt till umgänge bättre skulle baseras på hur relationen till viktiga vuxna faktiskt ser ut, snarare än förhållandets rättsliga kvalificering. Vidare delar nämnden slutsatsen att detta skulle medföra en bättre överensstämmelse mellan svensk lagstiftning och den rätt som barn har enligt Barnkonventionen att få upprätthålla sin relation med den som enligt konventionen är likställd med en rättslig förälder (se artikel 9 och Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 14, främst p. 60).

Det tredje förslaget av särskild vikt för barn med funktionsnedsättningar är att göra det möjligt med vuxenadoption för att bekräfta faktiska familjeband, i fall där detta i nuläget inte är möjligt (s. 541-550 i förslaget). Detta kan bekräfta och stärka bandet till dem som fungerat som personens sociala föräldrar under uppväxten, i fall där barn inte växer upp med båda sina biologiska föräldrar.

Ordförande

Roko Kursar (L)

Ansvarig utredare

Matilda Padoan